

2012

B.A./B.Sc. (General) Fifth Semester

Psychology

Paper: Clinical Psychology

(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 70

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting one question from each Unit. Use of statistical tables and non-programmable calculator is allowed.

x-x-x

I. Attempt any seven of the following:

- Arbitrary Inference
- Free Association
- Eustress
- Mean
- Diathesis Stress Model
- Stage of Exhaustion
- Type II error
- Exorcism
- Standard Error of Mean
- Reinforcers
- Schemas
- Stressors

(7×2)

UNIT - I

II. Elucidate upon interpersonal perspective of abnormality. (14)

III. Explain in detail Humanistic perspective of abnormality. (14)

UNIT - II

IV. Elaborate upon biological causes of abnormal behavior. (14)

V. Explain in detail socio cultural causes of psychopathology. (14)

UNIT - III

VI. Throw light upon various types of coping strategies. (14)

VII. Explain in detail etiology of stress. (14)

UNIT - IV

VIII. In a study of abstract reasoning, a sample of 80 tenth grade boys and a sample of 100 twelfth grade girls scored as shown below:

Gender	N	Mean	Sd
Girls	100	22.56	8.67
Boys	80	24.67	5.52

Does a significant difference exists among the means of two groups. (14)

IX. The scores of two groups of second year high school boys, the one from an academic and the other from a technical school, is compared on an achievement test. The two groups are matched for mean and sd upon an aptitude test. Do the two groups differ in mean ability?

	Academic	Technical
No of boys in each groups	123	120
Mean on Achievement test	110	90
sd on achievement test	50.03	31.62
Mean on aptitude test	52.30	67.30
sd on aptitude test	6.23	7.14

Correlation between achievement test and aptitude test is 0.40. (14)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਦੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਯਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

*_**_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਹੀਂ ਸ਼ਾਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ ਦੇਇਏ—

- (ਕ) ਸਨਮਾਨਾ ਨਿਕਰਸ਼
- (ਖ) ਸੁਕਤ ਸੰਧ
- (ਗ) ਯੂਸਟ੍ਰੇਸ/ਲਾਮਕਾਰੀ ਤਨਾਵ
- (ਘ) ਸਾਧਯ/ਐਸਤ
- (ਡ.) ਡਾਯਥੇਸਿਸ ਸਟ੍ਰੇਸ ਮਾਡਲ/ਪ੍ਰਵਨਤਾ ਤਨਾਵ ਮਾਡਲ
- (ਚ) ਥਕਾਵਟ ਕਾ ਚਰਣ
- (ਛ) ਟਾਈਪ-II ਕ੍ਰੁਟਿ
- (ਜ) ਭੂਤ ਭਗਨਾ/ਜ਼ਾਤਫੁੱਕ ਕਰਨਾ
- (ਝ) ਸਾਧਯ ਕੀ ਮਾਨਕ ਕ੍ਰੁਟਿ
- (ਞ) ਪ੍ਰਬਲਕ/ਸੁਦ੍ਰੁਫ ਕਰਨਾ
- (ਟ) ਸਕੀਮਾ/ਸਨੋਬਲਡ
- (ਠ) ਸਟ੍ਰੇਸਸ/ਪ੍ਰਤਿਬਲਕਾਰੀ

ਭਾਗ-1

2. ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਕੇ ਪਾਰਸਪਰਿਕ ਪਰਿਪ੍ਰੇਖਯ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ।
3. ਅਸਾਮਾਨਯਤਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿਕੋਣ ਕੀ ਵਿਸ਼ਤਾਰ ਸੇ ਵਯਾਛਯਾ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-2

4. ਅਸਾਮਾਨਯ ਵਯਵਹਾਰ ਕੇ ਜੈਵਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ।
5. ਮਨੋਵਿਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿਜ਼ਾਨ ਕੇ ਸਾਮਾਜਿਕ-ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਕੀ ਵਿਸ਼ਤਾਰਪੂਰਵਕ ਵਯਾਛਯਾ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-3

6. ਵਿਭਿਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਸੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨੇ ਕੀ ਚਣੀਣੀਯੋਂ ਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਡਾਲਿਏ।
7. ਤਨਾਵ ਕੇ ਹੇਤੁਵਿਜ਼ਾਨ ਕੋ ਵਿਸ਼ਤਾਰਪੂਰਵਕ ਵਯਾਛਯਾ ਕੀਜਿਏ।

ਭਾਗ-4

8. ਅਮੂਰਤ ਤਰਕ ਕੇ ਏਕ ਅਧਯਯਨ ਮੇਂ, ੮੦ ਦਸਵੀਂ ਕਸ਼ਾ ਕੇ ਲਡਕੋਂ ਕਾ ਏਕ ਨਮੂਨਾ ਔਰ ਬਾਰਹਵੀਂ ਕਸ਼ਾ ਕੀ ੧੦੦ ਲਡਕਿਯੋਂ ਕਾ ਏਕ ਨਮੂਨਾ ਚੀਛੇ ਦਿਖਾਯਾ ਗਯਾ ਹੈ:—

ਲਿੰਗ	ਏਨ	ਐਸਤ	ਮਾਨਕ ਵਿਚਲਨ
ਲਡਕਿਯਾਂ	100	22.56	8.67
ਲਡਕੇ	80	24.67	5.52

ਕਯਾ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਕੇ ਸਾਧਨਾਂ ਮੇਂ ਸਹਤ੍ਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ?

9. ਦੂਸਰੇ ਵਰ੍ਸ਼ ਕੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕੇ ਲਡਕੋਂ ਕੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਕੇ ਸਕੋਰ, ਏਕ ਸ਼ੈਲ੍ਯੋਗਿਕ ਸੇ ਔਰ ਦੂਸਰਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸਕੂਲ ਸੇ, ਏਕ ਉਪਲਬ੍ਧਿ ਪਰੀਖਣ ਪਰ ਤੁਲਨਾ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਯੋਗਯਤਾ ਪਰੀਖਣ ਪਰ ਸਾਧਯ ਔਰ ਮਾਨਕ ਵਿਚਲਨ ਕੇ ਲਿਏ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਕਾ ਮਿਲਾਨ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ। ਕਯਾ ਦੋਨੋਂ ਸਮੂਹ ਸਾਧਯ ਕਸ਼ਮਤਾ ਮੇਂ ਭਿਨ ਹੈ?

	ਸ਼ੈਲ੍ਯੋਗਿਕ	ਤਕਨੀਕੀ
ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਸਮੂਹ ਮੇਂ ਲਡਕੋਂ ਕੀ ਸੰਖਯਾ	123	120
ਉਪਲਬ੍ਧਿ ਪਰੀਖਣ ਕਾ ਸਾਧਯ	110	90
ਉਪਲਬ੍ਧਿ ਪਰੀਖਣ ਪਰ ਮਾਨਕ ਵਿਚਲਨ	50.03	31.62
ਯੋਗਯਤਾ ਪਰੀਖਣ ਕਾ ਸਾਧਯ	52.30	67.30
ਅਭਿਰੁਚਿ ਪਰੀਖਣ ਕਾ ਮਾਨਕ ਵਿਚਲਨ	6.23	7.14

ਉਪਲਬ੍ਧਿ ਪਰੀਖਣ ਔਰ ਯੋਗਯਤਾ ਪਰੀਖਣ ਮੇਂ ਸਹਤ੍ਵ ੦.੪੦ ਹੈ।

*_**_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

*_**_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ—

- (ੳ) ਮਨਮਾਨਾ ਪਰਿਣਾਮ
- (ਅ) ਮੁਕਤ ਸੰਘ
- (ੲ) ਲਾਭਕਾਰੀ ਤਣਾਉ (Eustress)
- (ਸ) ਐਸਤ
- (ਹ) ਡਾਇਬੀਸਿਸ ਤਣਾਅ ਮਾਡਲ
- (ਕ) ਥਕਾਵਟ ਦਾ ਪੜਾਅ
- (ਪ) ਟਾਈਪ-II ਗਲਤੀ
- (ਗ) ਤੰਤਰ-ਮੰਤਰ
- (ਘ) ਐਸਤ ਦੀ ਮਿਆਰੀ ਗਲਤੀ
- (ਙ) ਰੀਇਨਫੋਰਸਰਜ਼/ਮਜਬੂਤੀ
- (ਚ) ਸਕੀਮਾ/ਨੋਬਲਡ
- (ਜ਼) ਪ੍ਰਤੀ ਬਲਕਾਰੀ

ਭਾਗ-1

2. ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਆਪਸੀ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
3. ਅਸਧਾਰਨਤਾ ਦੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਅਸਧਾਰਨ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਾਨਣ ਪਾਓ।
5. ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

6. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਓ।
7. ਤਣਾਅ ਦੇ ਹੇਤੁਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

8. ਅਮੂਰਤ ਤਰਕ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ, 80 ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਅਤੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ 100 ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:—

ਲਿੰਗ	ਏਨ	ਮੀਨ	ਮਿਆਰੀ ਭਟਕਣ
ਕੁੜੀਆਂ	100	22.56	8.67
ਲਡਕੇ	80	24.67	5.52

ਕੀ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ?

9. ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਲਡਕਿਆਂ ਦੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਭਟਕਣ ਲਈ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ?

	ਅਕਾਦਮਿਕ	ਤਕਨੀਕੀ
ਹਰੇਕ ਗਰੁੱਪ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	123	120
ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਟੈਸਟ ਦਾ ਐਸਤ	110	90
ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਭਟਕਣ	50.03	31.62
ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ ਦਾ ਐਸਤ	52.30	67.30
ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਭਟਕਣ	6.23	7.14

ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਟੈਸਟ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ 0.40 ਹੈ।

*_**_